CYMDEITHAS SENEDDOL Y GYMANWLAD
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

COMMONWEALTH PARLIAMENTARY ASSOCIATION
National Assembly for Wales

Adroddiad Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad (Cangen Cymru)

Ymweliad Mewnol Pwyllgor HIV/AIDS Senedd Lesotho
8-15 Mawrth 2008

Adroddiad o Ymweliad Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad (Cangen Cymru) â Lesotho, 29 Medi – 6 Hydref

Ymwelodd dirprwyaeth o ddau aelod a swyddog o Bwyllgor Senedd Lesotho ar HIV/AIDS ar wahoddiad Cangen Cymru o Gymdeithas Seneddol y Gymanwlad rhwng 8-17 Mawrth 2008. Dechreuwyd yr ymweliad ar awgrym Dyfan Jones, Ymgynghorydd Rhaglen Ddatblygu y Cenhedloedd Unedig i'r Pwyllgor, yr oedd y Gangen wedi cydweithio â hi yn flaenorol ar gysylltiadau gyda Senedd Lesotho.

Y Seneddwyr Anrhydeddus Mr Lerotholi Denis Seeiso a Ms Mofumahali 'Mantoetse L. Peete, Aelod o'r Pwyllgor HIV/AIDS .

Treuliodd y ddirprwyaeth wythnos waith yn y Cynulliad. Cydlynwyd cynnwys y rhaglen rhwng Peter Kellam o Ysgrifenyddiaeth y Gangen a John Grimes o Wasanaeth Pwyllgorau y Cynulliad. Canolbwyntiodd y rhaglen ar wahanol agweddau ar waith y pwyllgorau, gan adeiladu ar y profiad a enillwyd o seminar hyfforddi ar yr un pwnc a gyflwynwyd i Aelodau Seneddol a staff yn Lesotho ym mis Medi 2007.

Yr oedd Aelodau Cangen Cymru o Gymdeithas Seneddol y Gymanwlad a gynigiodd eu cymorth i'r rhaglen yn cynnwys Janet Ryder, Jeff Cuthbert, Michael German, David Melding a Lesley Griffiths.

'Plant o Ysgol Pencae yn perfformio cân actol o Lesotho'

Mae Cangen Cymru yn cydnabod y sawl a gyfranodd at y rhaglen o du allan i'r Cynulliad:

- John Griffiths AC, Dirprwy Weinidog dros Sgiliau, Llywodraeth Cynulliad Cymru am gyfarfod â'r ddirprwyaeth;

- Dr Tony Jewell Prif Swyddog Meddygol a Dr Jane Ludlow Dirprwy Brif Swyddog Meddygol, Llywodraeth Cynulliad Cymru am eu heglurhad o'r polisi HIV/AIDS yng Nghymru a'r potensial am gynnal cysylltiadau iechyd rhwng Lesotho a Chymru o fewn cyd-destun fframwaith Cymru o Blaid Affrica;

- Dr Carl Clowes, Is-Gennad Anrhydeddus i Lesotho a Llywydd Dolen Cymru;

- Cathrin Daniel, Sarah Jones, Wayne Crocker a staff Dolen Cymru am y lletygarwch a gynigiwyd dros y penwythnos agoriadol ac yn ystod y rhaglen;

- Yr Athro Hugh Pennington, Cadeirydd Ymchwiliad Cyhoeddus E.Coli De Cymru am ei gyfraniad at y modd y caiff ymchwiliadau cyhoeddus eu cynnal;

- James Verity a David Metcalfe o Swyddfa Archwilio Cymru a roddodd oleuni pellach ar waith Swyddfa'r Archwilydd a'r Pwyllgor Archwilio;

- Toby Mason a staff swyddfa BBC y Cynulliad am eu taith dywysedig a'u heglurhad o waith y BBC yn y Cynulliad;

- Theatr Fforwm Cymru a gyflwynodd berfformiad theatr fforwm ar ddiwedd gweithdy wythnos o hyd yn y Cynulliad yn gweithio gyda phobl ifanc ac yn archwilio agweddau at HIV/AIDS;

- Dr Alex a Mrs Mary Kellam am eu lletygarwch i'r ddirprwyaeth dros y penwythnos olaf.

Mae copi o'r rhaglen derfynol wedi ei gynnwys gyda'r adroddiad hwn er gwybodaeth.

Talwyd y costau teithio a llety gan Lesotho. Cynorthwyodd Cangen Cymru o Gymdeithas Seneddol y Gymanwlad gyda'r costau lletygarwch a chludiant lleol a oedd yn gysylltiedig gyda'r rhaglen.

Michael German AC, Toby Mason o Dîm Newyddion BBC Wales yn y Cynulliad a John Grimes gyda'r ddirprwyaeth o Lesotho yn Stiwdio'r BBC yn Nhŷ Hywel.

Adolygiad

Cynhaliwyd sesiwn ddibriffio gyda'r ddirprwyaeth ar ddiwrnod gwaith olaf y rhaglen. Yr argraff gychwynnol oedd y bu'r rhaglen yn llawn gwybodaeth a buddiol. Roedd y materion sylweddol a gododd yn cynnwys:

- Y posibilrwydd o gyd-rannu gwybodaeth ar ddiwrnod gwaith agoriadol rhaglenni yn y dyfodol—gallai'r nall ochr roi trosolwg a darparu'r newyddion diweddaraf o'u priod seneddau.

- Yr oedd y sesiynau gyda'r BBC a'r Athro Pennington a drefnwyd ar fyr rybudd pan oedd bwlch yn y rhaglen yn hynod fuddiol. Gallai dirprwyaethau eraill i'r Cynulliad elwa o sesiwn debyg gyda'r BBC.

- Pe bai'r Pwyllgor HIV/AIDS yn anfon Aelodau i ymweld â Chymru eto, efallai y gellid newid pwyslais unrhyw raglen o'r fath i gwmpasu agweddau ar gyflwyno gwasanaethau HIV/AIDS yng Nghymru yn ymarferol.

Ysgrifenyddiaeth
Cangen Cymru Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad

Gwylio anerchiad gan Jaqueline Wilson, Cyfarwyddwr Llywodraethu Ysgrifenyddiaeth y Gymanwlad ar Ddydd y Gymanwlad.

Rhaglen

Pwyllgor HIV/AIDS Senedd Lesotho

Atodiad Hyfforddi

8-17 Mawrth 2008

Dirprwyaeth:

Yr Anrhydeddus Ms Mofumahali 'Mantoetse L. Peete AS – Aelod o Bwyllgor Dethol HIV & AIDS y Senedd
Yr Anrhydeddus Mr Lerotholi Denis Seeiso AS – Aelod o Bwyllgor Dethol HIV & AIDS y Senedd
Ntsitsa Thamae – Clerc y Pwyllgor Dethol HIV & AIDS y Senedd

Cydlynwyr y Rhaglen:

Peter Kellam
Ysgrifenyddiaeth Cangen Cymdeirhas Seneddol y Gymanwlad
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Peter.Kellam@wales.gsi.gov.uk
Ffôn: +44 (0)29 2089 8642 / 07813 576929

John Grimes
Gwasanaeth y Pwyllgorau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
John.Grimes@wales.gsi.gov.uk
Ffôn: +44 (0)290 2089 8225

Dyfan Jones
Arbenigwr Cymorth Seneddol HIV & AIDS
Ymgynghorydd Rhaglen Ddatblygu y Cenhedloedd Unedig, Lesotho
dyfjones@yahoo.com

Sadwrn 8 Mawrth

1600	Dirprwyaeth yn cyrraedd Maes Awyr Rhyngwladol Caerdydd ar Ehediad KL1063 o Amsterdam. Cwrdd yn y gwesty gan Peter Kellam, Pennaeth Tîm Ewropeaidd a Rhyngwladol Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Arwyddo llyfr y Gwesty: St Hilary Lodge 150 Heol y Gadeirlan Caerdydd, CF11 9JB Ffôn: +44 (0)29 2034 0303

Sul 9 Mawrth

1400	Casglu o'r gwesty gan Sarah Jones, Cydlynydd Datblygu ar gyfer Dolen Cymru. Gyrru drwy Gwm Cynon i Fannau Brycheiniog, coffi wedyn yn Aberhonddu.
Gyda'r nos	Rhydd

Llun 10 Mawrth

0930	Cwrdd yn nerbynfa'r Senedd gan Peter Kellam, Cangen Cymru Ysgrifenyddiaeth Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad. Coffi yn y Senedd gyda Peter Kellam a John Grimes. Cyflwyniadau a threfniadau cadw ty sylfaenol. Oriel. Cyflwyniad i Gymru a'r Cynulliad: briffio cefndir cyffredinol gan Peter Kellam wedyn taith dywysedig o'r Senedd. Cwrt Ystafell 5.
1245-1345	Cyflwyniad i'r Cynulliad yn parhau dros ginio brechdanau gwaith a lywyddir gan Claire Clancy Prif Weithredwr a Chlerc i'r Cynulliad. Ymunir gan Dianne Bevan, Prif Swyddog Gweithredu Mair Parry Jones a Iolo Roberts, Cyfieithu a Chofnodi Seneddol Sian Wilkins, Anna Daniel a Kath McDonald, Gwasanaethau Deddfwriaeth a Siambr John Grimes, Gwasanaeth Pwyllgorau. Ystafell yr Harbwrfeistr, Glanfa.
1400 - 1630	Cyflwyniad i'r Pwyllgorau gan John Grimes a Michael German OBE AC. Nodau ac Amcanion Pwyllgorau. Cyflwyniad a thrafodaeth. Cwrt Ystafell 5.
1900	Cwrdd yn y gwesty gan John Grimes.
1930	Swper anffurfiol a drefnir gan Gangen Cymru Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad. Yn bresennol: Janet Ryder AC, Cadeirydd y Gangen Jeff Cuthbert AC, Aelod o Bwyllgor Gwaith y Gangen John Grimes, Ysgrifenyddiaeth y Gangen.

Mawrth 11 Mawrth

0915	Cwrdd yn nerbynfa Tŷ Hywel gan John Grimes.
0930-1200	Agweddau Ymarferol ar Bwyllgorau. Cyflwyniad a thrafodaeth am faterion gweithdrefnol gyda John Grimes a Mike German AC. Cwrt Ystafell 5.
1215–1330	Ymuno â dathliadau Dydd y Gymanwlad yn y Senedd. Gwahoddwyd Aelodau'r Cynuliad i ymuno â chinio bwffe yn yr Oriel gyda grwpiau ysgol ledled Cymru yn arddangos ar y thema 'Yr Amgylchedd—Ein Dyfodol' Oriel.
1300	Cyfarfod gyda Dr. Carl Clowes, Is-gennad Anrhydeddus Lesotho a Llywydd Dolen Cymru.
	Cyfle posibl i gyfweld â Lobi Gwasg y Cynulliad.
1400	Arsylwi cyfarfod y Cynulliad: Cwestiynau i'r Prif Weinidog. John Grimes i dywys. Oriel y cyhoedd.
1500-1615	Paratoi ar gyfer y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol. Briffio a thrafodaeth gyda Steve George, Clerc y Pwyllgor. Ymunir (os bydd busnes y Cyfarfod Llawn yn caniatau) gan Jonathan Morgan AC, Cadeirydd y Pwyllgor. Ystafell Gyfarfod B, 4ydd Llawr Tŷ Hywel.
1630	Arsylwi Dadl Dydd y Gymanwlad o Oriel y Cyhoedd. Oriel y Cyhoedd.
1745	Derbynfa Dydd y Gymanwlad. Cynhelir hwn yn syth ar ôl y Cyfarfod Llawn. Cwrt.

Mercher 12 Mawrth

1030-1130	Ymweliad â swît y BBC, Ty Hywel 4ydd Llawr
1230 -1300	Cyfarfod gyda John Griffiths AC, Dirprwy Weinidog dros Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, Ystafell Giniawa 2, Ty Hywel
1300	Cyfarfod gyda Dr Tony Jewell, Prif Swyddog Meddygol a Dr Jane Ludlow, Dirprwy Brif Swyddog Meddygol, Adran Iechyd Cyhoedd a Phroffesiynau, Llywodraeth Cynulliad Cymru. Ystafell Giniawa 2, Tŷ Hywel.
1400	Arsylwi Cyfarfod Llawn / cyfle i ddibriffio o fewn y grwp. Oriel y Cyhoedd.

Iau 13 Mawrth

0930-1100	Paratoi ar gyfer cysgodi cyfarfod y Pwyllgor Archwilio. I gynnwys trafodaethau gyda:

	Yr Athro Hugh Pennington, Ymchwiliad E.Coli David Melding AC, Cadeirydd y Pwyllgor (1100 o'r gloch) James Verity a David Metcalfe, Swyddfa Archwilio Cymru.
	Ystafell Gyfarfod B, 4ydd Llawr Ty Hywel.
1230-1330	Cinio a drefnir gan Gangen Cymru Cymdeithas Seneddol y Gymanwlad. Ystafell De yr Aelodau.
	Lesley Griffiths AC
1330-1630	Cysgodi cyfarfod y Pwyllgor Archwilio.
	Cyflwyniad ar yr Ymchwiliad E.Coli.
Gyda'r nos	Trefniadau eu hunain.
Gwener 14 Mawrth	
Bore	Arsylwi perfformiad gan Theatr Fforwm Cymru yn y Neuadd.
Amser cinio	Dibriffio gyda John Grimes a Peter Kellam. Cwrt Ystafell 5.
Prynhawn	Gadael.
Gyda'r nos	Swper a gynhelir gan Dr Alex a Mrs Mary Kellam. Llandâf.
Sadwrn 15 Mawrth	Diwrnod Rhydd (Gêm rygbi Cymru yn erbyn Ffrainc).
Sul 16 Mawrth	
Bore	Mynychu Cymun 1045, Cadeirlan Llandâf.
	Ymweld ag Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan.
Llun 17 Mawrth	Gadael am Faes Awyr Rhyngwladol Caerdydd am 3.30am.